

Valtuustoaloite 2.10.2025 - Lasten ja nuorten geneerisiä taitoja edistävä pilotointihanke - Harinen Jertta ym.

7453/00.02.04.00/2025

Aluehallitus 26.05.2026 § 134

Lisätiedot

Sosiaalipalvelujen toimialuejohtaja Hannele Komu
hannele.komu@siunsote.fi
Puh. 013 330 6692

Terveyspalvelujen toimialuejohtaja Susanna Wilen
susanna.wilen@siunsote.fi
Puh. 013 330 4042

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Leivonen Kirsi:

Aluehallitus antaa aluevaltuustolle alla olevan vastauksen valtuustoaloitteeseen. Edelleen hallitus esittää, että aloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Päätös

Hyväksyttiin.

Selostus

Alla oleva vastaus on valmisteltu sosiaalipalvelujen ja terveyspalvelujen toimialueiden yhteistyönä.

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen valtuutetut ovat 2.10.2025 jättämässään valtuustoaloitteessa esittäneet pilottihanketta lasten ja nuorten geneeristen taitojen edistämiseksi. Aloitteessa tuodaan esiin yritys-elämästä noussut huoli ammattiin valmistautuneiden nuorten aikuisten geneeristen taitojen heikentymisestä. Ilmiössä on mm. valmistuneilla opiskelijoilla (Riveria, Karelia) huomattu taitojen heikentymistä toisten ihmisten huomioimisessa, neuvottelu- ja käytöstavoissa sekä sosiaalisissa taidoissa yms. Aloitteen perusteluissa esitetään elinkeinoelämän tarve osaavan työvoiman saantiin ja nuorten ammattiin valmistuneiden geneerisen osaamisen kohtaamattomuus.

Aloitteessa todetaan: ”Esille nousseiden taitojen harjoittelu tulisi lähteä jo varhaislapsuudessa, sillä silloin opitut taidot kulkevat mukana läpi elämän. Hyvinvointialueellamme on olemassa valmiit rakenteet, joiden turvin asiaa voitaisiin edistää varhaiskasvatuksen ja neuvolapalveluiden sekä kouluterveydenhuollon ja perusopetuksen yhteistyönä tavoittaen

kaksi sukupolvea, jo olemassa oleva sekä tuleva.” Hankkeen toteuttajaksi ehdotetaan lapsi- ja perhepalveluja sekä kehittämistä vastaavia tahoja.

Aloitteessa esitetty huoli nuorten geneeristen taitojen puutteista on tärkeä ja tulee nostaa laajaan keskusteluun. Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella on laaja perhekeskusverkostorakenne sekä yhteinen kuntien sivistystoimen ja sosiaalipalvelujen kokousrakenne. Aihe tulee viedä näihin olemassa oleviin foorumeihin keskusteltavaksi havaittuna ilmiönä. Hyvinvointialueen toiminnoissa kuitenkin on suhteellisen vähän suoraa liittymäpintaa lasten kasvatukseen ja geneeristen taitojen opetteluun ohjaamiseen. Perheiden kasvatukseen tukea tarjotaan mm. koulujen sosiaalityön, perheneuvontatyön, neuvolatyön ym. yhteydessä ja näissä tehtävissä hyvien käytösten ja vanhemmuuden vahvistaminen on osa perustyötä. Laaja vaikuttaminen pienen lapsen kasvatuksesta aina aikuisuuteen saakka kuitenkin tarvitsee laajan toimijapohjan, jolloin lähinnä kuntien varhaiskasvatus, koulut, harrastustoiminta sekä erilaiset järjestötoimijat ovat etulinjan toimijoita. Ilmiön ottaminen yhteisten keskustelufoorumien kautta käsittelyyn ja sen tuominen laajaan tietoisuuteen on kuitenkin tarpeellista ja tätä hyvinvointialue voi ja tulee olla edistämässä. Mahdollisten hankkeiden avulla asian edistäminen on kuitenkin enemmän kuntatoimijoiden toiminta-alueella, johon hyvinvointialue voi liittyä kumppanitoimijana mukaan.

Neuvola-, koulu- ja opiskeluterveydenhuollolla on säännöllinen vuoropuhelu niin Riverian kuin Karelian AMK:n kanssa kaksi kertaa vuodessa. Näissä tapaamisissa käydään keskustelua huomioista, joita havaitaan osalla AMK-opiskelijoita harjoittelujakson yhteydessä. Viimeksi tapaamiset niin Riverian kuin Kareliankin kanssa olivat 5.5.2026 ja myös a.o. ilmiöstä keskusteltiin molemmissa tapaamisissa. Toisen asteen koulutuksessa tämä etenkin näkyy opiskelijoiden passivoitumisena, ei kuitenkaan yleistäen, tässäkin polarisaatio näkyy.

Perustyössä niin neuvoloissa kuin koulu- ja opiskeluterveydenhuollossakin havainnoidaan asiaa, kasvatustehtävästä keskustellaan huoltajien kanssa ja ohjataan siinä huoltajien tarpeet huomioiden. Huoltajat ovat vastuullisia, mutta tarvitsevat työhönsä tukea, jota monialaisesti tulee tarjota esimerkiksi perhekeskusyhteistyön kautta.